הִלְכוֹת סֻכָּה סִימָן תרלב תרלג

הַפְּסוּלִים (כ) מִצְטָרְפִים לִפְסֹל הַסֻּכָּה:

תרלג דִּין גֹּבַהּ הַסֻּכָּה. וּבוֹ י׳ סְעִיפִים:

א (א) [א]סֻּכָּה שֶׁהִיא גְּבוֹהָה * לְמַעְלָה (ב) מֵעֶשְׂרִים (ג) אַמָּה, (ד) פְּסוּלָה, (ג) [ב]בֵּין שֶׁהִיא גְּדוֹלָה בֵּין שֶׁהִיא קְטַנָּה, בֵּין שֶׁמְּחִצּוֹת מַגִּיעוֹת לַסְּכָךְ (ד) בֵּין שֶׁאֵינָן מַגִּיעוֹת. אֲבָל עֶשְׂרִים כְּשֵׁרָה, * [ג]אֲפִלּוּ כָּל סְכָכָהּ לְמַעְלָה מֵעֶשְׂרִים, כֵּיוָן שֶׁאֵין בַּחֲלָלָהּ אֶלָּא עֶשְׂרִים: **ב** [ד]הָיְתָה גְּבוֹהָה יוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים, (ה) וְהוּצִין (פֵּרוּשׁ, עֲנָפִים קְטַנִּים עִם הֶעָלִין שֶׁלָּהֶם) יוֹרְדִים (ג) לְמַטָּה, (ו) אִם צִלָּתָן מְרֻבָּה מֵחַמָּתָן, כְּשֵׁרָה, * וְאִם לָאו, פְּסוּלָה: **ג** [ה]סֻּכָּה

א [א] מִשְׁנָה רֵישׁ סֻכָּה.
ב [ב] טְטַעֲמָא דְּרָבָא שָׁם דְּסֻכָּה דִּירַת עֲרָאי בְּעִינַן. ג [ג] מַסֶּקְנַת הַגְּמָרָא (שָׁם) [עֲרוּבִין] ג׳ (ע״ב). ד [ד] שָׁם [סוכה] דַּף (ד׳) [ד׳] (ע״א). ה [ה] מִימְרָא שָׁם י׳ (ע״ב).

בֵּאוּר הַיּטֵב

א (ג) **מֵעֶשְׂרִים.** אַמָּה בֵּת שִׁשָּׁה טְפָחִים מִצַּמְצוּמוֹת. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש אבל):
(ב) **פְּסוּלָה.** דִּכְיָנִן שֶׁהִיא גְּבוֹהַּ כָּל דָּךְ, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹתָהּ כְּדִירַת קָבַע, וְאֵנוּ בָּעִינַן דִּירַת עֲרָאי. אֲבָל פָּחוֹת מֵעֶשְׂרִים, אַף עַל פִּי שֶׁשַּׁגִּיא חֲזָקָה, כְּשֵׁרָה:
ב (ג) **לְמַטָּה.** עַד שֶׁמַּגִּיעַ לַחֲלַל עֶשְׂרִים:

וְאִם יֵשׁ פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת מִדִּפְנֵי הָאֻמְצָעִי עַד סוֹף הַסְּכָךְ פָּסוּל, אַף חֵלֶק הַחִיצוֹן כָּשֵׁר, דְּאָמְרִינַן דִּפְנֵי עֲקֻמָּה. וְאִם אֲוִיר מַפְסִיק, פָּסוּל הַחִיצוֹן. וְאִם מְחַבְּרוֹ מִן הַצְּדָדִין, מִצְטָרֵף הַפְּנִימִי וְהַחִיצוֹן לְהַכְשִׁיר סֻכָּה. וְרַמ״א קִצֵּר בִּלְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן עַטֶּרֶת זְקֵנִים:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֶפְשָׁר לְתַקֵּן יְתַקֵּן, (טו) וְאִם אִי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן וְאֵין לוֹ סֻכָּה אַחֶרֶת, יֵשֵׁב בָּהּ וְלֹא יְבָרֵךְ. דִּסְפֵק בְּרָכוֹת לְהָקֵל: **(כ) מִצְטָרְפִים.** מִיהוּ אִם אֵין בַּפְּסוּלִים אַרְבָּעָה, לֹא אָמְרִינַן שֶׁיִּהֵא חָשׁוּב כְּסָתוּם מֵחֲמַת לָבוּד, (טז) דְּלֹא אָמְרִינַן לָבוּד לְהַחְמִיר [טוּר]:

א (א) **סֻּכָּה שֶׁהִיא גְּבוֹהָ לְמַעְלָה וְכוּ׳.** הֵינוּ שֶׁהָיָה חֲלָלָהּ שֶׁל סֻכָּה יוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים אַמָּה, וּכְדִלְקַמַּהּ: **(ב) אַמָּה.** בַּת שִׁשָּׁה טְפָחִים: (ג) מִצַּמְצוּמוֹת, (ד) דִּלְחֻמְרָא אִזְלִינַן, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שס״ג סָעִיף כ״ו [בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש אבל)]: **(ג) בֵּין וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (ג) לְאַפּוּקֵי מִמַּאן דְּאָמַר דְּטַעַם פְּסוּל גָּבַהּ בְּסֻכָּה יוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים הוּא מִשּׁוּם דְּאֵין צִלּוֹ מִתְפַּשֵּׁט לְכָל הַקַּרְקַע שֶׁתַּחְתָּיו אוֹ לְרֻבּוֹ מִתּוֹךְ גָּבְהוֹ, וְהַצֵּל הוּא רַק מֵחֲמַת הַדְּפָנוֹת, וַאֲנַן צֵל סֻכָּה בָּעִינַן, וּלְפִי סָכָרָא זוֹ הָיְתָה הַסֻּכָּה רְחָבָה הַרְבֵּה הָיָה לָנוּ לְהַכְשִׁיר אַף בִּגְבַהּ יוֹתֵר, דְּכֵיוָן שֶׁהַסֻּכָּה רְחָבָה, צֵל הַדְּפָנוֹת מִתְרַחֵק מֵאֶמְצָעָהּ וְצֵל הַסְּכָךְ מִתְפַּשֵּׁט בּוֹ. וְגַם כֵּן לְאַפּוּקֵי מִמַּאן דְּאָמַר בְּטַעַם פְּסוּל הַגָּבַהּ מִשּׁוּם דְּלֹא שָׁלְטָא בַּהּ עֵינָא מִתּוֹךְ גָּבְהוֹ וְאֵינוֹ רוֹאֶה שֶׁיּוֹשֵׁב תַּחַת הַסְּכָךְ, וּמְצִוֹת סֻכָּה הִיא שֶׁיִּרְאֶה וְיִזָּכֵר כִּי בַּסֻּכּוֹת הוֹשִׁיב הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ, וּלְפִי סָכָרָא זוֹ יֵשׁ לוֹמַר בְּאִם הָיוּ הַדְּפָנוֹת גַּם כֵּן גְּבוֹהִים עַד הַסְּכָךְ, מִתּוֹךְ שֶׁהוּא נוֹתֵן עֵינָיו בַּדְּפָנוֹת שֶׁהֵם לְפָנָיו אֵינוֹ מַפְסִיק בְּהַבָּטָתוֹ עַד שֶׁיִּרְאֶה אֶת כֻּלָּהּ, וּכְשֶׁמַּבִּיט בְּרֹאשׁ הַדֹּפֶן הֲרֵי רוֹאֶה גַּם כֵּן הַסְּכָךְ הַמֻּנָּח עַל הַדֹּפֶן. אֲכָל לֹא קַיְמָא לָן כְּכָל הָנֵי סָכָרָא, אֶלָּא טַעַם פְּסוּל יוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים הוּא מִשּׁוּם (ד) דְּסֻכָּה דִּירַת עֲרָאי בָּעִינַן, וְעַד עֶשְׂרִים שְׁעָרוּ חֲכָמִים שֶׁאֵין צָרִיךְ לִתֵּן לֵב כָּל כָּךְ עַל חִזּוּק הַמְּחִצּוֹת וְדָיוֹ בִּמְחִצּוֹת קָנִים, וּבְיוֹתֵר מִכָּאן צָרִיךְ לְעֵשׂוֹת הַכְּתָלִים חֲזָקִים כְּעֵין בַּיִת שֶׁלֹּא יִפְלוּ מֵרֹב גָּבְהָן, וּלְפִי טַעַם זֶה, בְּאִם הָיוּ הַכְּתָלִים מַגִּיעִים לַסְּכָךְ וּרְחָבָה הָרְחָבָה, (ה) מִכָּל שֶׁכֵּן דְּפְסוּלָה מִשּׁוּם דִּירַת קָבַע. (ו) וּמִכָּל מָקוֹם בִּלְמַטָּה מֵעֶשְׂרִים וְעָשָׂה הַדְּפָנוֹת חֲזָקִים כְּעֵין בַּיִת, כָּשֵׁר, שֶׁהֲרֵי אָפְשָׁר הָיָה לוֹ לַעֲשׂוֹתָהּ אַרְעַי, וְלֹא הִקְפִּיד רַחֲמָנָא אֶלָּא הֵיכִי (ז) דְּמִכָּרְח הוּא לַעֲשׂוֹתָהּ קָבַע כְּמוֹ בִּלְמַעְלָה מֵעֶשְׂרִים: **(ד) בֵּין שֶׁאֵינָן מַגִּיעוֹת.** וְהַסְּכָךְ תָּלוּי עַל קָנִים גְּבוֹהִים. וְאִם הוּא לְמַטָּה מֵעֶשְׂרִים, כָּשֵׁר בָּזֶה, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן תר״ל סָעִיף ט׳: **ב** (ה) **וְהוּצִין יוֹרְדִין לְמַטָּה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (ח) שֶׁאִם נִמְדַּד עַד הַהוּצִין, לֵיכָא חֲלָל יוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים: **(ו) אִם צִלָּתָן וְכוּ׳.** פֵּרוּשׁ שֶׁל אוֹתָן הַהוּצִין, אִי שָׁקְלִית לִסְכָךְ הֶעֱלְיוֹן יִהְיֶה צִלָּתָן מְרֻבָּה מֵחַמָּתָן, כְּשֵׁרָה, דְּמִנִּינַן עֶשְׂרִים מֵהֶם וּלְמַטָּה:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ד (טו) בְּכוּרֵי יַעֲקֹב (סק״ט): **(מז)** וּפֵרוּשׁ נְהִי דְּאָמְרִינַן שֶׁיִּהֵא חָשׁוּב כְּאִלּוּ שְׁנֵיהֶם סְמוּכִים זֶה לָזֶה, מִכָּל מָקוֹם לֹא אָמְרִינַן שֶׁיִּהֵא כְּמִפְרָד וְסָתוּם בִּסְכָךְ פָּסוּל [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה)]: **א (ט)** הֵינוּ כְּשֶׁחוֹשְׁבִין אַרְבַּע אֻצְבָּעוֹת [גּוּדְלִין בְּמָקוֹם הָרְחָב] בְּטֶפַח, יִהְיוּ הָאֻצְבָּעוֹת דְּבוּקִין זֶה בָּזֶה: **(נ) וְעַל כֵּן לְעִנְיַן עֲשָׂרָה טְפָחִים גְּבַהּ וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ח׳,** וּלְעִנְיַן שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה טְפָחִים בְּרִבּוּעַ וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן תרל״ד (ס״א), **בְּעִינַן דַּוְקָא שֶׁיִּהְיוּ הַטְּפָחִים מְרֻוָּחִין, וְהֵם יוֹתֵר לְמַצְמְצֵמִין חֲצִי אֻצְבַּע לְאַמָּה** [פְּרִי מִגְדִּים (א״א ריש הסימן)]: **(ג)** אֲחֲרוֹנִים, בְּתוֹסֶפֶת בֵּאוּר מִדִּבְרֵי הָרַב הַמְּאִירִי בְּסוּגְיָן שֶׁיֵּשׁ לִי בִּכְתָב יָד (ב. ד״ה והדרך השלישי). וְעַיֵּן לְשׁוֹן הָרַשְׁבַּ״ץ (ויקרא כג בתשובה) חֵלֶק א׳ סִימָן קכ״ו, וּבְרִיטְבָ״א בְּסוּגְיָן (ב. ד״ה ויש): **(ד)** דִּקְתִיב מב) ׳בַּסֻּכּוֹת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים׳ אָמְרָה תּוֹרָה צֵא מִדִּירַת קָבַע וְשֵׁב בִּדִירַת עֲרָאי [גְּמָרָא (ב.)], וְהֵינוּ מִדִּכְתִיב ׳תֵּשְׁבוּ׳ וְלֹא כְּתִיב תָּדִורוּ [שִׁיטַת ריב״ב (א. ד״ה אמרה)]: **(ה)** הָרִי״ף (א׳), וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים. וְלִכְאוֹרָה לְפִי זֶה הָיָה לָנוּ לְהַכְשִׁיר בְּשֶׁאֵין הַדְּפָנוֹת מַגִּיעוֹת לְסְכָךְ כְּשֶׁהֵם נְמוּכִים לְמַטָּה מֵעֶשְׂרִים, שֶׁהֲרֵי בָּזֶה לֹא בָּעִינַן שֶׁיִּהְיוּ הַמְּחִצּוֹת חֲזָקוֹת. וְאִפְשָׁר בְּשֶׁבִּיל הַקָּנִים הַגְּבוֹהִים שֶׁעֲלֵיהֶם מֻנָּח הַסְּכָךְ, שֶׁצְּרִיכִים

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ו שָׁם בַּגְּמָרָא ג׳ (ע״ב) ד׳ (ע״א).
ז שָׁם ד׳. ח שָׁם כְּרַבֵּנוּ מְשָׁנָה פֶּרֶק ט״ו דְּאֲהָלוֹת (פ״ז), הָרִי״ף וְרֹא״ש שָׁם (רי״ף א׳, רא״ש פ״א סי׳ ב) וְרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ד׳ (הי״ג).
ט שָׁם. י טוּר בְּשֵׁם רַשׁ״י ה״ד (ה״ה כשרה) וְשָׁלְוָה הִסְכִּים אֲבִיו הָרא״ש (פ״א סי׳ ג), וְכֵן כָּתַב הָרַמְבַּ״ם (שם הי״ד). כ שָׁם בַּגְּמָרָא. ל כְּפֵרוּשׁ רַשׁ״י שָׁם (ד״ה פחות) וְכֵן כָּתַב הָרא״ש (שם). מ שָׁם בַּגְּמָרָא.

שָׁחֲלָלָהּ יוֹתֵר מֵעֲשָׂרִים אַמָּה, * וְתָלָה בָּהּ דְּבָרִים נָאִים וְעַל יְדֵי כֵּן נִתְמַעֵט חֲלָלָהּ, (ז) **לֹא הָוֵי מְעוּט.**
[1]**וְכֵן אִם** (ח) מְעָטָהּ בְּבָרִים וּכְסָתוֹת, (ט) * **לֹא הָוֵי מְעוּט, וַאֲפִלּוּ בְּטֵלָם: ד** (י) [2]**מְעָטָהּ** (ד) **בְּתֶבֶן** (יא) **וּבִטְּלוֹ,** (יב) הֲרֵי זֶה מְעוּט, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר עָפָר וּבִטְּלוֹ. * אֲבָל סְתָם אֵינוֹ מְעוּט, [3]**אֲפִלּוּ עָפָר,**
(יג) **עַד שֶׁיְּבַטְּלֶנּוּ בְּפֶה: ה** [4]**הָיְתָה גְּבוֹהָ מֵעֲשָׂרִים, וּבָנָה בָּהּ** (יד) **אֲטַבָּא** (טו) **כְּנֶגֶד דֹּפֶן** (טז) **הָאֲמָצָעִי**
(יז) **עַל פְּנֵי כֻּלָּהּ, וּבָהּ שִׁעוּר סֻכָּה, כְּשֵׁרָה** [5]**כָּל הַסֻּכָּה** (יח) **אֲפִלּוּ מֵהָאֲטַבָּא** (ה) **וָהָלְאָה: ו** [6]**אִם בָּנָה הָאֲטַבָּא** (יט) **מִן הַצַּד, אִם יֵשׁ מִן הָאֲטַבָּא עַד כֹּתֶל הַשֵּׁנִי** (כ) **פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, כְּשֵׁרָה**
[*] (כא) [7]**עַל הָאֲטַבָּא** (ו) **דָּוְקָא, וְאִם לָאו, פְּסוּלָה: ז** [8]**אִם בָּנָה הָאֲטַבָּא בְּאֶמְצַע, אִם יֵשׁ מִמָּנּוּ לַכֹּתֶל**

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ו **[בשו״ע] עַל הָאֲטַבָּא.** וְעַיֵּן בְּדָגוּל מֶרְבָּבָה בְּאֹם הַשֵּׁלֶשׁ דְּפָנוֹת מִזְרָח צָפוֹן דָּרוֹם, וּבָנָה אֲטַבָּא בְּמִקְצוֹעַ מִזְרָח דָּרוֹם כוּ׳:

הַיּוֹצֵא מִן הַסֻּכָּה נִדּוֹן כַּסֻּכָּה: ו (ו) **דָּוְקָא.** דְּמָה שֶׁחוּץ לָאֲטַבָּא אֵין לָהּ שֵׁם סֻכָּה, כֵּיוָן דְּרוֹאִין הַסֻּכָּךְ כְּאִלּוּ הוּא כֹּתֶל עָקֹם, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו):

בֵּאוּר הֲלָכָה

ג * **וְתָלָה בָּהּ דְּבָרִים נָאִים וְכוּ׳ לֹא הָוֵי מְעוּט.** עַיֵּן מְשָׁנָה בְּרוּרָה (סק״ד) שֶׁהֶעְתִּקְתִּי מִלְּאוֹ מִן סֻכָּךְ הוּא, וְהוּא מִמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) בְּשֵׁם רַשׁ״י (י: ד״ה אין). וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגַדִּים שֶׁכָּתַב דְּמַרְשׁ״י מֻשְׁמָע דְּאִם עִטְּרָהּ בַּעֲשָׂבִים וּפְרָחִים מִמַּעֲטִין, וְכָתַב דְּמִלְּבוּשׁ מֻשְׁמָע אִפְּכָא. אֲכָן בָּאֱמֶת כִּדְבְרֵי רַשׁ״י מְבֹאָר גַּם כֵּן בְּכַמָּה רִאשׁוֹנִים, בְּשֶׁבָּלֵי לֶקֶט (סי׳ שכז) וּבְאוֹר זָרוֹעַ (ח״ב סי׳ רפח), וְכֵן הוּא בְּהָרְיָא בִּירוּשַׁלְמִי פֶּרֶק א׳ הֲלָכָה א׳ וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: הָיְתָה לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרִים אַמָּה, וְתוֹלָה בָּהּ עֲשׂוּרִין שֶׁהֵן רְאוּיִין לְסֻכָּךְ בָּהּ, מְמַעֲטִין בָּהּ לְכְשֶׁר [רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְהַכְשִׁירָהּ] וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם בְּמִפָּרְשָׁיו. אֲכָן אָפְשָׁר דְּגַם רַשׁ״י מוֹדֶה דְּאִם תָּלָה אוֹתָם לְנוֹי בְּלִבַּד וְלֹא לְצֵל, דְּאֵין יְכוֹלִין לְמַעֵט, כֵּיוָן דְּאֵין שָׁם סֻכָּךְ עֲלֵיהֶן בְּאֹפֶן זֶה:

דְּמוֹכֵחַ לְקַמָּן בְּסִימָן תרל״ה (ס״א), וְהֵירוּשַׁלְמִי לֹא מָיְרֵי בְּאֹפֶן זֶה:

* **לֹא הָוֵי מְעוּט.** עַיֵּן מְשָׁנָה בְּרוּרָה (סק״ט) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שֶׁאֵין שׁוּם אָדָם וְכוּ׳ וּמְנִיחַ כֵּלָיו בְּצִדָּהּ, הוּא מְרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (ד: ד״ה היתה) וּמְאִירִי (ג: ד״ה היתה). **וְלִכְאוֹרָה בְּאוֹתָן מַצָּעוֹת שְׁמַצִּיעִין עַל גַּבֵּי רִצְפָּה בְּכָתֵי עֲשִׂירִים, שְׁפִיר אָפְשָׁר לְמֵעֵט בְּהוּ כְּשֶׁמַּצִּיעָן בְּשֶׁטַח שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה וּמְבַטְּלָן,** דְּהָא לֹא שַׁיְכָא טַעַם הַנַּ״ל. וּבְיוֹתֵר לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב הָרַ״ן (א: ד״ה תבן) בְּטַעֲמָא דִּלֹּא מְהָנֵי בְּטוּל בְּכָרִים מִשּׁוּם דְּמִשְׁתַּמֵּשׁ הוּא בָּהֶם תְּדִיר, וְזֶה לֹא שַׁיְכָא בְּאוֹתָם מַצָּעוֹת, וְאַדְרַבָּה הָלֹא הַן עוֹמְדִין לָזֶה. **אֲבָל מִדִּבְרֵי הָרַב הַמְאִירִי מְבֹאָר לְכְאוֹרָה שֶׁלֹּא כְּדִבְרֵינוּ,** דְּזֶה לְשׁוֹנוֹ: וְאַף בְּכָרִים פְּחוּתִים שֶׁדַּרְכָּן שֶׁל בְּנֵי אָדָם לְבַטְּלָם בִּישִׁיבָה שָׁם, מִכָּל מָקוֹם לֹא נָתְנוּ חֲכָמִים דִּבְרֵיהֶם לְשִׁעוּרִין. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְלִכְאוֹרָה הֵינוּ מַצָּעוֹת שֶׁקָּתַבְנוּ. וְאַף אִם נַחְלֹק בָּזֶה, מִכָּל מָקוֹם כָּל זֶה הוּא דְּוָקָא לְמַאן דְּסָבַר שֶׁבְּטוּל לְשִׁבְעָה יָמִים סַגִּי, אֲמָנָם לְמַאן דְּבָעֵי בְּטוּל לְעוֹלָם, אֶפְשָׁר דְּלֹא מְהָנֵי, מִדְּאֵין דֶּרֶךְ שֶׁל בְּנֵי אָדָם לְהַנִּיחַ שָׁם לְעוֹלָם (וְאַף בְּסֻכָּה הַמִּשְׁפֶּרֶת מִשְּׁנָה לְשָׁנָה), אֶלָּא נוֹטְלִים אוֹתָם כְּשֶׁמִּתְלַכְלְכִים וּמְכַבְּסִים אוֹתָם. אוֹ אֶפְשָׁר דְּלֹא קְפִדִינַן בָּזֶה, שֶׁהֲרֵי נוֹטְלִים עַל מְנָת לְהַנִּיחָה שָׁם. **וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

ד * **אֲבָל סְתָם אֵינוֹ מְעוּט וְכוּ׳ עַד שֶׁיְּבַטְּלֶנּוּ בְּפֶה. הֲנֵה יֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים** [עַיֵּן דִּמְקַרְשֵׁי דַּדְעַת הַמְחַבֵּר בְּעָפָר וְאֵין עִתִּיד לְפָנוֹת אוֹתוֹ דְּהָוֵי מְעוּט בְּבִגְדֵי יֶשַׁע וּבְיַד אֶפְרַיִם], **אָכֵן מִלְּשׁוֹן שֶׁיְּבַטְּלֶנּוּ בְּפֶה לֹא מַשְׁמַע כֵּן. וּבְאֶמֶת יֵשׁ בָּזֶה דֵּעוֹת בְּרִאשׁוֹנִים,** דְּדַעַת הָעִטּוּר (ח״ב סע. עט.) וְהָרִיטְבָ״א (ד: ד״ה והא דתנן) דְּהָוֵי מְעוּט, וְדַעַת רַשׁ״י (ד: ד״ה מחלוקת) וְתוֹסָפוֹת (שם ד״ה בית) וְהָרַ״ן (א: ד״ה תבן)

וְהָרְבִיעִית הִיא כַּלָּה פְּתוּחַ: (יז) **עַל פְּנֵי כֻּלָּהּ.** וְנִמְצָא נוֹגֵעַ גַּם בְּשִׁתֵּי הַדְּפָנוֹת שְׁמֵּזֶה וּמִזֶּה, וַהֲרֵי יֵשׁ לָהּ שָׁלֹשׁ דְּפָנוֹת: (יח) **אֲפִלּוּ מֵהָאֲטַבָּא וָהָלְאָה.** וְאוֹכְלִים וְיוֹשְׁנִים שָׁם. וְהַטַּעַם, דְּאָנוּ רוֹאִים אוֹתָהּ אִצְטַבָּא (יז) כְּאִלּוּ מִתְפַּשֶּׁטֶת בְּכָל הַסֻּכָּה, וְכִדְאָמְרִינַן כְּעֵין זֶה לְעֵיל בְּסִימָן תרל״א סָעִיף ז׳ לְעִנְיַן קָנִים הַבּוֹלְטִים לְצַד הַפָּרוּץ, עַיֵּן שָׁם: ו (יט) **מִן הַצַּד.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּצַד דֹּפֶן אֶחָד, וּמִכָּל מָקוֹם הִגִּיעָה (יח) עַד דֹּפֶן הָאֶמְצָעִי, וְאִם כֵּן יֵשׁ לָהּ שְׁתֵּי דְּפָנוֹת: (כ) **פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת כְּשֵׁרָה.** מִתּוֹרַת דֹּפֶן עֲקֻמָּה, (יט) דְּכָל שֶׁהוּא פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, רוֹאִין אָנוּ אֶת הַכֹּתֶל כְּאִלּוּ הַדֹּפֶן וְנִשְׁתַּפֵּעַ מִקַּרְקָעִיתָהּ עַד מָקוֹם הַסֻּכָּךְ הַכָּשֵׁר, שֶׁכֵּן דַּרְכּוֹ שֶׁל כֹּתֶל לְהִתְעַקֵּם עַד כְּדֵי שִׁעוּר זֶה, וְאִם כֵּן יֵשׁ לָהּ שָׁלֹשׁ דְּפָנוֹת. (כ) וְדַע דְּכָל זֶה דָּוְקָא בְּשֶׁהַדְּפָנוֹת מַגִּיעִים לְסֻכָּךְ, דְּאִי אֵינָם מַגִּיעִים, אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר דְּרוֹאִין אָנוּ אֶת הַכֹּתֶל וְהַסֻּכָּךְ כְּאִלּוּ הֵם דֹּפֶן אַחַת, שֶׁהֲרֵי אֵין נוֹגְעִים כְּלָל זֶה בָּזֶה: (כא) **עַל הָאֲטַבָּא דָּוְקָא.**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

ג (ז) **לֹא הָוֵי מְעוּט.** וַאֲפִלּוּ הָיָה עַל יָדָם צְלָתָן מְרֻבֶּה מֵחֲמָתָן. וְהַטַּעַם, דְּלָאו מִן סֻכָּךְ הוּא, כְּגוֹן שֶׁעִטְּרָהּ בְּקָרְמִים הַמְצֻיָּרִים. (י) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ מְעָטָהּ בַּעֲשָׂבִים וּפְרָחִים שֶׁהֵם כְּשֵׁרִים לְסֻכָּךְ, גַּם כֵּן לֹא הָוֵי מְעוּט, כָּל שֶׁלֹּא תִּלְאָן רַק לְנָאוֹת הַסֻּכָּה בִּלְבַד וְלֹא לְשֵׁם צֵל, לָאו שֵׁם סֻכָּךְ עֲלֵיהֶן, וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן תרל״ה (ס״א):

(ח) **מְעָטָהּ בְּכָרִים וְכוּ׳.** שֶׁנָּתַן אוֹתָם בְּקַרְקָעִיתָהּ לְהַגְבִּיהַּ: (ט) **לֹא הָוֵי מְעוּט.** דְּבְטֵלָה דַּעְתּוֹ אֵצֶל כָּל אָדָם, (יא) שֶׁאֵין שׂוּם אָדָם מַפְסִיד מְמוֹנוֹ וּמְנִיחַ כָּרָיו בְּעָפָר וַאֲבָנִים וּמְבַטְּלָן: ד (י) **מְעָטָהּ בְּתֶבֶן.** אֲבָל בְּשֵׁשָׁטָה תְּבוּאָה עַל גַּבֵּי קַרְקַע, לֹא מְהָנֵי (יב) **וּבִטְּלוֹ.** עַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ בְּסִימָן שנ״ח סָעִיף ב׳ (יג) פְּלֶגְתָּא בָּזֶה, דְּיֵשׁ אוֹמְרִים דַּוְקָא כְּשֶׁמְּבַטֵּל לְעוֹלָם, וְיֵשׁ מְקִלִּין דְּדֵי כְּשֶׁמְּבַטֵּל לְאוֹתוֹ שַׁבָּת, וְהָכָא גַּבֵּי סֻכָּה גַּם כֵּן דַּי לְפִי זֶה בְּשֶׁמְּבַטֵּל לְכָל יְמֵי הַחַג שֶׁלֹּא לְהַזִּיזָם מִמְּקוֹמָם. (יא) וְנָטוּ הָאֲחֵרוֹנִים לְהָקֵל בָּזֶה: (יב) **הֲרֵי זֶה מְעוּט.** וְאֵין צָרִיךְ לְנַעֲנֵעַ הַסֻּכָּךְ מֵחָדָשׁ, אַף עַל גַּב דִּפְסוּלָה הָיְתָה קֹדֶם שֶׁמֵּעֵט גְּבָהָהּ, וְכִדְמוּכָח לְעֵיל בְּסִימָן תרכ״ו סָעִיף ב׳ בְּהַגָּ״ה עַיֵּן שָׁם: (יג) **עַד שֶׁיְּבַטְּלֶנּוּ בְּפֶה.** עַיֵּן לְעֵיל סִימָן שע״ב סָעִיף ט״ז בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן (כ״א) [קכ״א] דְּיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁגַּם בְּבִטּוּל בּוֹנֶה, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שי״ג סָעִיף י׳. וְעוֹד (טו) שֶׁמְּתַקֵּן הַסֻּכָּה בָּזֶה וּמַכְשִׁירָהּ, וְאָסוּר, כְּהֵהִיא דַּהֲדַס בְּסִימָן תרמ״ו (ס״ב) עַיֵּן שָׁם:

ה (יד) **אֲטַבָּא.** הוּא בִּנְיַן אֲבָנִים אוֹ שֶׁל עֵצִים, וְהוּא הַדִּין פָּאדְלאג״ע שֶׁמַּרְצִפִּין עַל הַקַּרְקַע, וּכְשֶׁמּוֹדְדִין מֵרֹאשׁ הָאֲטַבָּא וּלְמַעְלָה לֵיכָּא יוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים אַמָּה עַד הַסֻּכָּךְ: (טו) **כְּנֶגֶד וְכוּ׳.** הַיְנוּ שֶׁמְּוּחֶ לַדֹּפֶן מִמֵּשׁ: (טז) **הָאֶמְצָעִי.** הוּא הַדֹּפֶן (מז) שֶׁכְּנֶגֶד הַפֶּתַח, וְנִקְרָאָה כֵּן, מִשּׁוּם שֶׁסְּתָם סֻכָּה הוּא רַק בַּת שָׁלֹשׁ דְּפָנוֹת, וְנִמְצָא דֹּפֶן זֶה בָּאֶמְצַע:

וְהָרְבִיעִית הִיא כַּלָּה פְּתוּחַ: (יז) **עַל פְּנֵי כֻּלָּהּ.** וְנִמְצָא נוֹגֵעַ גַּם בְּשִׁתֵּי הַדְּפָנוֹת שְׁמֵּזֶה וּמִזֶּה, וַהֲרֵי יֵשׁ לָהּ שָׁלֹשׁ דְּפָנוֹת: (יח) **אֲפִלּוּ מֵהָאֲטַבָּא וָהָלְאָה.** וְאוֹכְלִים וְיוֹשְׁנִים שָׁם. וְהַטַּעַם, דְּאָנוּ רוֹאִים אוֹתָהּ אִצְטַבָּא (יז) כְּאִלּוּ מִתְפַּשֶּׁטֶת בְּכָל הַסֻּכָּה, וְכִדְאָמְרִינַן כְּעֵין זֶה לְעֵיל בְּסִימָן תרל״א סָעִיף ז׳ לְעִנְיַן קָנִים הַבּוֹלְטִים לְצַד הַפָּרוּץ, עַיֵּן שָׁם: ו (יט) **מִן הַצַּד.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּצַד דֹּפֶן אֶחָד, וּמִכָּל מָקוֹם הִגִּיעָה (יח) עַד דֹּפֶן הָאֶמְצָעִי, וְאִם כֵּן יֵשׁ לָהּ שְׁתֵּי דְּפָנוֹת: (כ) **פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת כְּשֵׁרָה.** מִתּוֹרַת דֹּפֶן עֲקֻמָּה, (יט) דְּכָל שֶׁהוּא פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, רוֹאִין אָנוּ אֶת הַכֹּתֶל וְהַסֻּכָּךְ כְּאִלּוּ הַדֹּפֶן וְנִשְׁתַּפֵּעַ מִקַּרְקָעִיתָהּ עַד מָקוֹם הַסֻּכָּךְ הַכָּשֵׁר, שֶׁכֵּן דַּרְכּוֹ שֶׁל כֹּתֶל לְהִתְעַקֵּם עַד כְּדֵי שִׁעוּר זֶה, וְאִם כֵּן יֵשׁ לָהּ שָׁלֹשׁ דְּפָנוֹת. (כ) וְדַע דְּכָל זֶה דָּוְקָא בְּשֶׁהַדְּפָנוֹת מַגִּיעִים לְסֻכָּךְ, דְּאִי אֵינָם מַגִּיעִים, אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר דְּרוֹאִין אָנוּ אֶת הַכֹּתֶל וְהַסֻּכָּךְ כְּאִלּוּ הֵם דֹּפֶן אַחַת, שֶׁהֲרֵי אֵין נוֹגְעִים כְּלָל זֶה בָּזֶה: (כא) **עַל הָאֲטַבָּא דָּוְקָא.**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ג (ע) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) בְּשֵׁם רַשׁ״י (י: ד״ה אין): (י) פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ג) בְּשֵׁם הַלְּבוּשׁ, וְעַיֵּן בְּאוֹר הֲלָכָה (ד״ה ותלה): (יא) רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל בְּפֵרוּשׁוֹ (ד. ד״ה היתה) וְהַמְאִירִי (ג: ד״ה היתה) וְעַיֵּן בְּהָגָהוֹת מכ׳ אלא שהוצין); וְעַיֵּן בְּאוֹר הֲלָכָה (ד״ה לא הוי מיעוט): ד (יב) רִיטְבָ״א בְּסֻגְיָן בְּסֻכָּה (ד. ד״ה דתנן), וְכֵן כָּתַב הָרַמְבַּ״ן בְּחִדּוּשָׁיו לְשַׁבָּת דַּף ק׳ (ע״א ד״ה יש מקשים) וְהָרַשְׁבָּ״א וּמְאִירִי שָׁם (רשב״א ד״ה מלאה, מאירי ד״ה בור). וְגַם הָרַ״ן שָׁכַתַב בְּסֻגְיָן (א: ד״ה תבן) לְחֵלֶק בֵּין כָּרִים וּכְסָתוֹת לְתִבּוּאָה, הֵינוּ לְעִנְיַן בַּיִת שֶׁהוּא מָלֵא תְּבוּאָה וּלְגַבֵּי טָמְאָה רְצוּעָה, וּמִשְּׁעָם דְּאָדָם מַנִּיחַ תְּבוּאָה בְּאוֹצָר וְאֵינוֹ מְזִיזוֹ כַּמָּה יָמִים, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא שֶׁהוּא מַנִּיחוֹ בְּמָקוֹם דְּרִיסַת רַגְלַיִם וְנִפְסָדִים, גַּם לְדִידֵהּ בְּטֵלָה דַּעְתּוֹ אֵצֶל כָּל אָדָם: (יג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד): (יד) לְבוּשׁ וּדְרִישָׁה (סק״א), וְגַם אֵלִיָּה רַבָּה בְּסִימָן שנ״ח (ס״ק יג), וְאַף שֶׁלְּגַבֵּי סֻכָּה הוּא פַּלְגְּתָא בְּדְאוֹרְיְתָא, אֶפְשָׁר דְּיֵשׁ לְצָרֵף בָּזֶה דַּעַת הַתּוֹסָפוֹת בְּשַׁבָּת דַּף ק׳ (ע״א) בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל פָּרוֹת, דְּמַדְאוֹרַיְתָא מִמַּעַט כָּל דָּבָר, וַאֲפִלּוּ דָּבָר הַנֶּשֶׁל (אַף שֶׁהַבְּרֵכָה רִאשׁוֹנִים תִּרְצוּ קְשִׁיַּת הַתּוֹסָפוֹת בְּעִנְיַן אַחַר, עַיֵּן שָׁם בְּרִמְבַּ״ן וְרִטְבָ״א וּמְאִירִי וְאוֹר זָרוֹעַ הִלְכוֹת עֲרוּבִין סִימָן ק״פ): (מו) לְבוּשֵׁי שָׁרִד. **וּבְחִדּוּשֵׁי רַבִּי**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah